

CAPÍTOL I

Un vespre de gener de començaments dels setanta, la Christine Nilsson cantava *Faust* a l'Acadèmia de Música de Nova York.

Tot i que ja es parlava de la construcció d'un nou teatre d'òpera a una distància remota del centre de la ciutat, «més enllà dels carrers Quaranta», que competiria en opulència i esplendor amb els de les grans capitals europees, la societat elegant encara es trobava cada hivern, amb molt de gust, a les llotges vermelles i daurades, bastant atrotinades, de l'acollidora vella Acadèmia. Els més conservadors l'apreciaven perquè era petita i incòmoda, i per això no s'hi acostava la «gent nova», que Nova York començava a témer, tot i que s'hi sentia atreta; els sentimentals s'hi aferraven per les associacions històriques i els melòmans per l'acústica excel·lent, una qualitat sempre problemàtica a les sales construïdes per escoltar-hi música.

Era la primera aparició de Madame Nilsson aquell hivern, i el que la premsa diària sempre descrivia com «un públic excepcionalment distingit» s'havia reunit per sentir-la, transportat per carrers nevats i relliscosos en berlines particulars, en amplis landós familiars, o en els humils però més còmodes cupès Brown de lloguer. Anar a l'òpera amb un cupè Brown era quasi tan honorable com anar-hi amb vehicle propi, i anar-se'n amb aquest mateix mitjà suposava el gran avantatge de permetre que cadascú agafés el primer Brown de la fila (cosa que recordava d'una manera juganera els principis democràtics), en comptes d'haver d'esperar que el nas congestionat pel fred i la ginebra del cotxer privat aparegués lluent sota la porxada de l'Acadèmia. Un dels millors encerts intuïtius dels mossos de quadra amb lliurea era haver descobert que els americans volen fugir de l'entreteniment encara més de pressa del que hi volen arribar.

Quan en Newland Archer va obrir la porta de la llotja del club, s'acabava d'alçar el teló per deixar veure l'escena del jardí. No hi havia cap motiu per què el jove no hi hagués arribat abans, ja que havia sopat a les set, amb la seva mare i la seva germana, i després s'havia entretingut fumant un cigar a la biblioteca gòtica amb llibreries de noguera negra envernissada i cadires amb respatlles acabat en punta, que era l'única habitació de la casa on la senyora Archer permetia fumar. Però, en primer lloc, Nova York era una metròpolis, i sabia molt bé que a les metròpolis «no s'estilava» arribar aviat a l'òpera; i el que «s'estilava» i el que «no s'estilava» tenia un paper tan important a la Nova York de l'Archer com els inescrutables i terrorífics tòtems que havien regit el destí dels seus predecessors feia milers d'anys.

El segon motiu del retard era personal. S'havia entretingut amb el cigar perquè en el fons era un diletant, i pensar en un plaer imminent sovint li produïa una satisfacció més subtil que l'acompliment del plaer. Això passava especialment quan es tractava d'un plaer delicat, com eren la majoria dels seus plaers; i en aquesta ocasió el moment que esperava amb il·lusió era d'una qualitat tan rara i exquisida que... en fi, que si hagués programat la seva arribada amb el director d'escena, no hauria pogut entrar a l'Acadèmia en un moment més important que aquell en què la diva cantava: «M'estima... no m'estima... *m'estima!*», esquitxant la pluja de pètals de margarida amb notes clares com la rosada.

Ella cantava, per descomptat, «*M'ama!*» i no pas «m'estima», ja que una inalterable i inqüestionable llei del món musical exigia que el text alemany de les òperes franceses cantat per una artista sueca es traduís a l'italià perquè el públic angloparlant el pogués entendre més bé. A en Newland Archer això li semblava tan natural com totes les altres convencions amb què estava modelada la seva vida, com ara l'obligació de fer servir dos raspalls de plata amb el seu monograma amb esmalt blau per fer-se la clenxa, i de no presentar-se mai en societat sense una flor (preferentment una gardènia) al trau.

«*M'ama... non m'ama...*», cantava la diva, i finalment «*M'ama!*», amb una explosió d'amor triomfal, i es premia la margarida desfullada als llavis i alçava els seus grans ulls a l'enganyosa expressió del petit i moreno Faust-Capoul, que intentava en va, vestit amb un gipó ajustat de vellut morat i una gorra amb plomes, semblar tan pur i sincer com la seva ingènua víctima.

En Newland Archer, repenjat a la paret posterior de la llotja, va apartar els ulls de l'escenari per passejar la mirada per l'altra banda del teatre. Ben bé davant seu hi havia la llotja de la senyora de Manson Mingott, que feia temps que no podia anar a l'Òpera a causa de la seva obesitat monstruosa, però que en les nits importants sempre estava representada per alguns dels membres més joves de la família. En aquesta ocasió, a la primera fila de la llotja hi havia la seva jove, la senyora de Lovell Mingott i la seva filla, la senyora Welland; i una mica més endarrere que aquestes senyores casades cobertes de brocats, seia una noia vestida de blanc amb els ulls extàticament clavats en els amants de l'escenari. Quan el «*M'ama!*» de Madame Nilsson va vibrar per la sala silenciosa (a les llotges tothom parava de parlar durant l'ària de la margarida) un rosa càlid va pujar a les galtes d'aquella noia, se li va escampar pel front fins a les arrels de les trenes rosses i va baixar pel pendent del seu pit jove fins a la línia on es trobava amb un discret xal de tul subjectat amb una gardènia. Va abaixar els ulls a l'immens pom de muguet que tenia a la falda, i en Newland Archer va veure que les puntes dels dits enguantats de blanc tocaven delicadament les flors. Va fer un sospir de vanitat satisfeta i va tornar a mirar l'escenari.